

Moldatuko gara plastikozko poltsarik gabe?

Dagoeneko hasi dira dendetan plastikozko poltsak kobratzen eta laster ordainduta ere ezingo ditugu eskuratu. Gai horren inguruan arituko gara jarduera honetan.

Bertan, ariketa hauek egin ditzakezu:

- Irratiko erreportaje baten 1. zatia entzun eta taula osatu.
- Erreportajearen 2. zatia entzun eta esaldiak osatu.
- Erreportajeko zati bat osatu, falta diren hitzak txertatuz.
- Gai honen inguruan hitz egin.

1. Supermerkatuen jokaera

Audioa entzun aurretik, komentatu ikaskide batekin honako puntu hauek:

- Nola eramaten dituzu erosketak etxera: erosketako organ, plastikozko poltsetan...?
- Plastikozko poltsei dagokienez, aldaketarik sumatu duzue dendetan? (ez dituzte ematen, kobratu egiten dituzte...)

Plastikozko poltsei buruzko erreportajea daukazu jarraian. Entzun audioaren

1. zatia eta osatu taula.

	Eroski	BM SAmara	Lidl	Mercadona
1. Poltsak kobratzen jarraituko dute.				
2. Proba batzuk egin ondoren, irteeraren bat proposatuko diete bezeroei.				
3. 2019. urtetik aurrera ez dute plastikozko poltsarik eskainiko.				
4. Orain arte ez zituzten kobratzen.				
5. Orgak jarriko dituzte erosketak etxera eraman ahal izateko.				

2. Ulermen-ariketa: esaldiak osatzen

Orain entzun audioaren 2. partea eta osatu ondorengo esaldiak.

1. Arrandegietako plastikozko poltsak

2. Arinagoak diren heldulekurik gabeko poltsak, frutarako-eta erabiltzen direnak,

3. 2021etik aurrera plastikozko poltsak

4. Plastikozko poltsak ordezkatzeko, irratiko entzuleek bi irtenbide proposatzen dituzte:

5. Besteak beste, zergatik nahi dute plastikoen erabilera murriztu?

<https://labur.eus/6kQL3>

3. Irratsaioko testuaosatzen

Irratsaioko 2. partearen testua duzu hemen, baina hitz batzuk kendu ditugu zuk osa ditzazun; kendutako hitzek lotura daukate elementu gramatikalekin eta lexikoarekin. Aukeratu hutsune bakoitzerako hitz egokiena.

OIHANE YUSTOS KAZETARIA. Eta entzuleak ari zaizkigu, ari zarete, idazten eta galderak egiten. Galdetzen diguzue arrandegian nola emango diguten **(1)** erosten dugun arrain hori. Ba guztietan **(2)**, gaurtik aurrera, arraina erosten dugunean etxera eramateko ematen diguten poltsa hori **(3)**. Beraz, izango ditugu poltsak, baina saltokiaren arabera prezioa kobratuko digute.

Beste galdera bat egiten digu fruta pisatzeko erabiltzen diren poltsa txiki horiekin zer gertatuko den; arinagoak diren horiek eta heldulekurik ez duten horiekin. Ba horiek, **(4)** izango ditugu; horiek emango dizkigute, horiek ez ditugu ordaindu behar, baina zer egin pentsatu beharko dute. Izan ere, badakizue, 2021. urterako plastiko arin guztia debekatu nahi du Europako Batasunak; beraz, **(5)**, ez ditugu izango.

Nola egin? Hori da **(6)** eta entzule batzuek eman dizkigute irtenbideak. Esaten digute, adibidez, arrandegian edo harategian tuper edo **(7)** dauden ontzi horiek eraman litezkeela. Eta beste batek gogorarazten digu orgarekin erosketak egiten ikusi duela hainbat lagun. "Zergatik ez da hori egiten, zergatik egiten zaigu hori zaila?", galdetzen digu entzuleak.

Nahi adinako proposamenak eta aukerak izango ditugu gaurtik aurrera. Helburua badakizue zein den: plastikoak murriztea. Gogoratu FAO erakundeak eman duen datu hori: bide berdinetik jarraitzen baldin badugu, **(8)** itsasoan arrainen ordeztu plastikoak aurkituko ditugula; urtean 8 milioi tona-poltsa iristen direlako itsasora eta **(9)** eragiten dute urtean milioi bat txori eta itsasoko 100.000 ugaztunen heriotza.

1) gerorako / hemendik aurrera

2) behartua daude / nahieran daude

3) kobratzea / kobratzera

4) orain dohainik / oraingoz dohainik

5) ordaintzearekin batera / ordainduta ere

6) galdera nagusia / galdera nagusia

7) plastiko gogorrez egin / plastiko gogorrez eginak

8) 2050. urterako / 2050. urteko

9) plastikozko hondamendiek / plastikozko hondakinek

4. Nik paperezko poltsak jarriko nituzke

Plastikoa gutxiago erabiltzeko moduak aztertu behar ditugu
Komentatu puntu hauek talde txikitan.

1. Kontsumitzaileek. Zer egin dezakegu kontsumitzaile moduan plastikozko poltsa gutxiago erabiltzeko? (tuperrak erabili, orga hartuta egin erosketak...)

2. Ekoizleek. Produktuek askotan plastiko eta paper askotxo izaten dute biltzeko eta kontsumitzaileei aurkezteko. Zer neurri har daitezke hori guztia gutxitzeko?

Komentatu talde osoaren aurrean zuen taldean izandako proposamenik interesgarrienak.

ERANTZUNAK

1. Supermerkatuen jokaera

Eroski	BM SAmara	Lidl	Mercadona
1	4-5	3	2

2. Ulermen-ariketa: esaldiak osatzen

1. Arrandegietako plastikozko poltsak **kobratu** egingo dituzte.
2. Arinagoak diren heldulekurik gabeko poltsak, frutarako-eta erabiltzen direnak, **doan** izango dira.
3. 2021etik aurrera plastikozko poltsak **debekatuta egongo dira Europar Batasunean**.
4. Plastikozko poltsak ordezkatzeko, irratiko entzuleek bi irtenbide proposatzen dituzte: **orga eta tuperrak erabiltzea**.
5. Besteak beste, zergatik nahi dute plastikoen erabilera murriztu? **Plastikoaren kutsadura dela-eta, itsasoan edo inguruan bizi diren animalia asko hiltzen direlako**.

3. Irratsaioko testua osatzen

1) hemendik aurrera	6) galdera nagusia
2) behartua daude	7) plastiko gogorrez eginak
3) kobratzera	8) 2050. urterako
4) oraingoz dohainik	9) plastikozko hondakinek
5) ordainduta ere	

TRANSKRIPZIOA

OIHANE YUSTOS KAZETARIA. Plastikoko poltsen erabilera debekatu edo, ordaindu beharko dugula gaurtik aurrera leku guztietan plastikozko poltsa horiek. Saltoki arruntetan, janari-dendetan baina, baita ere, botiketan, arropa-dendetan... guztiak ordainduko dira behin erabili litezkeen poltsa horiek.

Hasi ziren neurriak hartzen, Igotz Alkorta, elikadura-dendetan. Zer da gaurtik aurrera ikusiko duguna?

IGOTZ ALKORTA KAZETARIA. Gurean diren saltoki gehienak, Oihane, aspaldi hasi ziren, bai, plastikozko poltsak kobratzen. Salbuespena Uvesco taldeko BM-Super Amara izan da. Eta gaurtik aurrera, gainerakoen moduan, poltsak kobratzen hasiko dira hauetan ere. Baina beste neurri bat hartuko dute BM saltokietan. Pedro Galdos, BM saltokietako publizitate-arduradunak kontatu digu.

PEDRO GALDOS. Egingo duguna izango da proba-pilotu bat. Jarriko dugu gure dendetan orga txiki batzuk; horrela, jendeak nahi badu bere erosketak eramatea bere etxeetara, posibilitate hori ematea gure bezeroei. Egongo dira 5-6 orga denda bakoitzean, edonork eraman ditzake bere erosketak orgatxoan, eta gero dendara bueltatzerakoan bueltatzea orga.

IGOTZ ALKORTA. Eroski-n eta Carrefour-en ez dute aldaketarik aurreikusi; orain bezala, poltsak ordaintzen jarraitu beharko da, 2 zentimo eta 1,5 euro artean, plastiko-motaren arabera. Errafiako poltsak izango dira garestienak.

Mercadona-n esan digute pasa den larunbata arte estatuko 11 dendatan "laborategi" deitu duten proba egin dutela. La aukera eman dizkiete Mercadonan, 11 denda horietan, bezeroei: paperezko poltsak, kartoizko kaxak, errafiazko poltsak eta plastikozkoak eskaini dizkiete. Orain datu horiek biltzen ari dira eta alternatibak eskainiko dizkiete bezeroei, datu horietan oinarrituta.

Eta Lidl saltokian urrats bat gehiago egin dute. Victor de Bobes, estatuan duten bozemailea da.

VICTOR DE BOBES. Lidlen erabaki dugu plastikozko poltsa-salmenta uztea. 2018 amaierarako denda guztietan indarrean izango da, eta neurri horrekin 100 milioi poltsen salmentarekin amaituko dugu.

OIHANE YUSTOS. Eta entzuleak ari zaizkigu, ari zarete, idazten eta galderak egiten. Galdetzen diguzue arrandegian nola emango diguten hemendik aurrera erosten dugun arrain hori. Ba guztietan behartuta daude, gaurtik aurrera, [2018-07-02] arraina erosten dugunean etxera eramateko ematen diguten poltsa hori kobratzera. Beraz, izango ditugu poltsak, baina saltokiaren arabera prezioa kobratuko digute.

Beste galdera bat egiten digu fruta pisatzeko erabiltzen diren poltsa txiki horiekin zer gertatuko den; arinagoak diren horiek eta heldulekurik ez duten horiekin. Ba horiek, oraingoan, dohainik izango ditugu; horiek emango dizkigute, horiek ez ditugu ordaindu behar, baina zer egin pentsatu beharko dute. Izan ere, badakizue, 2021. urterako plastiko arin guztia debekatu nahi du Europako Batasunak; beraz, ordainduta ere, ez ditugu izango.

Nola egin? Hori da galdera nagusia eta entzule batzuek eman dizkigute irtenbideak. Esaten digute, adibidez, arrandegian edo harategian tuper edo plastiko gogorrez eginak dauden ontzi horiek eraman litezkeela. Eta beste batek gogorazten digu orgarekin erosketak egiten ikusi duela hainbat lagun. "Zergatik ez da hori egiten, zergatik egiten zaigu hori zaila?", galdetzen digu entzuleak.

Nahi adinako proposamenak eta aukerak izango ditugu gaurtik aurrera. Helburua badakizue zein den: plastikoak murriztea. Gogoratu FAO erakundeak eman duen datu hori: bide berdinetik jarraitzen baldin badugu, 2050 urterako itsasoan arrainen ordeztatik aurkituko ditugula; urtean 8 milioi tona-poltsa iristen direlako itsasora eta horrek eragiten du urtean plastiko-hondakinek milioi bat txori eta itsasoko 100.000 ugaztunen heriotza.

